

dwumiesięcznik | 15 zł (w tym 8% VAT) NR 3/2019

TRZYKOTY.COM

Wizy koty

RAPORT O STANIE ZĘBÓW

OWOCE MORZA
W DIECIE KOTA

„ZŁOŚLIWE”
SIKANIE

Kot
syjamski
WYMAGAJĄCY
przyjaciół

ISSN 2544-8862

9 772544 886808

Tekst

Anna Zielińska-Hoşaf

Kot syjamski

– WYMAGAJĄCY PRZYJACIEL

towarzyski inteligentny, niezależny gadatliwy

Opisywany jest jako prawdziwy klejnot wśród kotów rasowych. Pełen gracji, szczupły, zwinny i elegancki kot syjamski to kot przede wszystkim... długi. Ma długie, wysmukłe nogi, długi ogon, wydłużoną sylwetkę, jak również długą szyję i pyszczek... Jedynie jego futerko jest bardzo krótkie, miękkie i gładkie. Nie sposób pomylić kota syjamskiego z żadną inną rasą – zarówno jego sylwetka, jak i umaszczenie są bardzo charakterystyczne, podobnie zresztą jak intensywnie niebieskie oczy i niezwykła osobowość tego zwierzęcia.

KOT PAŁACOWY

Jedno spojrzenie w szafirowe oczy kota syjamskiego utwierdza nas w przekonaniu, że w zwierzęciu tym jest coś dystyngowanego, arystokratycznego, wręcz królewskiego. Podobne wrażenie kot syjamski musiał wywrzeć już w swej ojczystej Tajlandii, gdzie znany jest od czasów średniowiecza. Jego podobizny sprzed setek lat znajdujemy m.in. w zabytkowych księgach.

Koty syjamskie spotykano dawniej przede wszystkim w świątyniach buddyjskich oraz na dworach królewskich czy w posiadłościach arystokracji. Przez wieki kot ten obrósł w swym rodzimym kraju legendami, natomiast Europa odkryła go dopiero w XIX wieku. Syjamy pojawiły się na pierwszej wystawie kotów w Londynie w 1871 r., i u jednych wzbudziły zachwyt, u innych – mieszane uczucia. Znaleźli się nawet dziennikarze, którzy uznali syjamy za nieatrakcyjne dziwolągi. Na szczęście takie opinie nie były dominujące, a wkrótce kariera niebieskookiego kota „w masce” nabrała rozpędu. Kot syjamski trafił – jakże by inaczej – ponownie na salony (w tym do Białego Domu). Wciąż były to koty inne niż współczesne syjamy – choć eleganckie i wyróżniające się ubarwieniem, to jednak bardziej przysadziste, z bardziej okrągłą głową.

Syjamy, jakie znamy dziś, to efekt pracy hodowców powojennych. Zwłaszcza lata 60. to czas, gdy powstawał współczesny syjam, o bardzo smukłej sylwetce, dłuższym pyszczku, proporcjonalnie większych uszach. Ta odmiana nie przypadła do gustu wszystkim – stąd też trwający do dziś rozłam w środowisku hodowców i miłośników rasy. Dziś można zobaczyć i kupić zarówno koty syjamskie w standardzie zapoczątkowanym 60 lat temu, jak i te klasyczne syjamy w starym stylu, nazywane też kotami tajskimi.

HUMORZASTA MIŁOŚĆ

Kot syjamski to nie tylko wyjątkowy, oryginalny wygląd, po którym rozpoznają go nawet osoby niemające żadnej styczności z felinologią. To także typowy dla tej rasy, specyficzny charakter. Ogromne przywiązanie, egzaltacja, czasem zaborczość, gadatliwość, niezwykła miłość do swojego człowieka, ale i wysokie wymagania... Tymi wszystkimi określeniami można opisać syjama, a wciąż będzie to stanowczo za mało.

Syjam to niewątpliwie kocia osobowość i wielkie indywiduum. Jeśli stopień udomowienia zwierzęcia chcielibyśmy zmierzyć poprzez siłę jego przywiązania do człowieka, przedstawiciele tej rasy będą bez wątpienia należały nie tylko do najbardziej udomowionych kotów, ale prześcigną w swym przywiązaniu i niejednego psa. Kot syjamski kocha człowieka, potrzebuje jego obecności i uwagi, a także musi sobie z nim... pogadać. Rasa znana jest swego zamięłowania do pogaduszek. Choć nie zawsze zrozumie zawiłe problemy człowieczego życia, zawsze możemy mu się zwierzyć, a on – zawsze nam odpowie. Nie zaniedbujmy jednak naszego syjamskiego przyjaciela – bo jak musi, to potrafi się także dobitnie poskarżyć!

Czego więc nie lubią? Przede wszystkim braku towarzystwa i możliwości zaangażowania się w codzienne domowe czynności. Praca przy komputerze? Czytanie gazety? Układanie puzzli? Kot syjamski zawsze nam pomoże! Nauczy nas iście napoleońskiej podzielności uwagi. Nie może być bowiem tak,

że praca przy komputerze, czytanie gazety, układanie puzzli czy cokolwiek innego odbywa się bez kociego udziału – i, co więcej, nie może być tak, że dana czynność pochłonie nas na tyle, że przestaniemy zajmować się kotem. Synchroniczne pisanie i głaskanie to umiejętność kluczowa dla właściciela syjama.

Co otrzymamy od niego w zamian? Dozgonną miłość, wielką przyjaźń, towarzysza na dobre i na złe. Syjam kocha interakcję ze swoim człowiekiem. Znany jest z upodobania do aporowania, do zabawek rozwijających intelekt, łatwo nauczyć go chodzenia na spacerach w szelkach. Nie ma raczej oporów przed podróżami i zmianą miejsc, choć oczywiście najlepiej przyzwyczajać go do takiego trybu życia już od kociaka. Syjam źle znosi rozłąkę, więc – co dość niezwykle w kocim świecie – nierzadko lepiej będzie się czuł, wyjeżdżając z nami, niż będąc pozostawionym co prawda w swoich czterech ścianach, ale bez swojego człowieka. Opiekun zastępczy, czy to ktoś z rodziny, czy petsitter, może nie być w stanie zapewnić

kotu wystarczająco dużo uwagi i zaangażowania, którego ten zwierzak potrzebuje na co dzień.

Syjam jest kotem „swojej rodziny”. Często zdarzają się osobniki, które obdarzają domowników bezgranicznym zaufaniem, ale wobec obcych są bardzo

Kot syjamski nie jest kotem dla osób, które nie będą w stanie poświęcić mu dużo czasu. (...) Syjam świetnie czuje się zarówno w obecności innego kota, jak i psa.

ostrożne. Są i takie koty, które świetnie czują się w towarzystwie wszelakich gości. Ale i tak doskonale wiedzą, kto jest „ich” człowiekiem. Nieustannie będą okazywały opiekunowi swoje przywiązanie. Doskonale wyczuwają ludzki nastrój, będą cieszyły się w chwilach radości i pocieszały w smutku.

Syjam to kot niezwykle inteligentny, bystry, skory do zabawy i nauki. Rozpiera go energia. Wymaga zabaw, w które opiekun będzie zaangażowany – rzucenie mu piłeczki nie będzie wystarczające. Musi być w centrum uwagi. W czasie codziennych czynności, takich jak sprzątanie czy rozpakowywanie zakupów, będzie towarzyszył nam krok w krok. I najlepiej od razu przygotować sobie jakiś temat do dyskusji, gdyż koty syjamskie bardzo chętnie konwersują z opiekunami. Gdy kot się natomiast w końcu zmęczy – na pewno wybierze jako miejsce na drzemkę kolana swego człowieka. Czasem co prawda skusi go bliskość grzejnika czy nawet kominka – syjam uwielbia bowiem ciepło.

Kot syjamski nie jest kotem dla osób, które nie będą w stanie poświęcić mu dużo czasu. Jeśli obdarzymy go odpowiednią dozą uwagi, uszanujemy jego indywidualne upodobania,

będziemy z takim towarzyszem szczęśliwi i wręcz nie będziemy wyobrażali sobie życia bez syjama. Jednak osoby, które nie są w stanie poświęcić kotu wystarczającej ilości uwagi i zaangażowania, unieszczęśliwią zwierzaka, który najpierw będzie intensywnie domagał się uwagi (przede wszystkim, wokalizując – jego głos przypomina wtedy płacz niemowlęcia), a z czasem mogą się u niego rozwinąć problemy behawioralne, depresja czy nawet choroba. Samotny, znudzony syjam będzie bowiem zwierzęciem zestresowanym, a stres u kota bardzo szybko przekłada się na spadek odporności.

Syjam świetnie czuje się zarówno w obecności innego kota, jak i psa. To może być dobre rozwiązanie dla osób, które nie chcą, aby podczas ich nieobecności w domu zwierzak czuł się samotny. Pamiętajmy jednak, że to najpewniej syjam będzie rządził w grupie!

PIELĘGNACJA

Pielęgnacja krótkiego futerka syjamów nie jest ani trudna, ani czasochłonna. U syjama nie stosujemy zgrzebła, zwłaszcza typu furminator, ponieważ kot ten praktycznie nie posiada podszerstka. W zupełności wystarczy przeczesanie kota raz w tygodniu grzebieniem (w celu usunięcia martwych włosów), a następnie szczotką z włosia (aby usunąć brud z powierzchni okrywy). Na koniec przecieramy futerko szmatką z irchy, która nada mu połysk. Niektórzy hodowcy polecają także „czesanie” syjama wilgotną dłoń. Ta pielęgnacja połączona z głaskaniem to świetna metoda delikatnego usuwania martwych włosów. Zwilżoną dłoń należy głaskać cały grzbiet i głowę dopóty, dopóki dłoń nie wyschnie. Warto co jakiś czas przemywać ponadto małżowiny uszne płynem do pielęgnacji uszu.

SYJAMSKA GENETYKA

– NIEBIESKIE OCZY, BIAŁE KOCIĘTA I ZEZ

Nie każdy wie, że koty syjamskie to częściowe... albinosy. Za wystąpienie oznak typu point odpowiada zmutowany allel genu C odpowiadającego za kolor kociego futra oraz tęczówek oczu. Jest to dokładnie allel albinizmu częściowego, cs, którego działanie polega na ograniczeniu produkcji melaniny i uzależnieniu jej aktywności od temperatury. Pigment ujawnia się bowiem tylko w tych partiach ciała, które mają niższą temperaturę – czyli w partiach skrajnych, takich jak głowa, uszy, łapy oraz ogon. Tęczówki oczu pozbawione są barwnika i pozostają niebieskie. Co więcej, koty syjamskie są genetycznie pozbawione charakterystycznej dla kotów błony odbłaskowej (tapetum lucidum), która powtórnie odbija światło trafiające do kociego oka, co pozwala lepiej widzieć w ciemności. Koty syjamskie widzą w słabym świetle nieco gorzej niż inne koty, a brak błony odbłaskowej najłatwiej zauważyć, robiąc syjamowi zdjęcie z fleszem – oczy kota nie zabłysną na żółto, lecz będą czerwone, tak samo jak u człowieka.

Kocięta syjamskie rodzą się całkowicie białe (jako że w łonie matki panuje równomierna, wysoka temperatura). Zaczynają

wybarwiać się stopniowo w ciągu pierwszego miesiąca życia – począwszy od głowy i uszu, a skończywszy na łapach i ogonie. Wpływ temperatury na poziom pigmentu we włosach kota można zauważyć, porównując koty wychowane w niższych temperaturach (będą ciemniej wybarwione) z tymi chowanymi w cieple. Także wygrzewanie się na słońcu tymczasowo może rozjaśnić znaczenia point u syjama.

Choć kot syjamski jest generalnie kotem zdrowym i długowiecznym, posiada kilka charakterystycznych wad genetycznych. Należy do nich zez, który kiedyś był wręcz pożądanym. Dawniej występował u syjamów dość powszechnie. Nie upośledza on zdolności widzenia, wpływa jedynie na wygląd kota. Obecnie zez pojawia się jednak u kociąt już bardzo rzadko – dzięki niedopuszczaniu do hodowli osobników obarczonych tą wadą. Jeśli dane kocię obciążone jest zezem, rodzi się z zezem rozbieżnym, lecz z czasem gałki oczne zaczynają nakierowywać się dośrodkowo. Dorosły kot ma już zeza zbieżnego.

Kolejną wadą genetyczną kotów syjamskich jest występowanie załamań i guzków na ogonie. Dawniej również one były dość charakterystyczne i częste, obecnie udaje się ograniczyć występowanie tej wady.

ZDROWIE KOTÓW SYJAMSKICH

Syjamy to generalnie koty bardzo odporne. Mogą dożyć nawet 20 lat. Kotki osiągają dojrzałość płciową statystycznie wcześniej niż samice innych ras. Ruja w szóstym miesiącu życia nie powinna nikogo dziwić, a zdarzają się syjamskie panienki, które dostają pierwszej rui nawet w wieku 4 miesięcy. Mioty kotek syjamskich są statystycznie bardziej liczne niż mioty innych koci. Kotka w rui jest nierzadko bardzo głośna. Jeśli nie dojdzie do aktu płciowego i zapłodnienia, kolejna ruja u syjamki może wystąpić już po ok. 15 dniach, nierzadkie są też przypadki rui permanentnej. Niewykastrowane samce z kolei – tak jak inne

kocurki – zazwyczaj znaczą teren moczem. Jedynym „remedium” jest w tych przypadkach oczywiście kastracja, której poddane powinny być wszystkie koty poza osobnikami przeznaczonymi do hodowli.

Koty syjamskie mogą mieć predyspozycje do chorób oczu. Poza wspomnianym, coraz rzadziej zdarzającym się zezem, wystąpić mogą (choć rzadko):

- oczopląs,
- zanik siatkówki,
- jaskra,
- martwak rogówki (zmiana martwica w obrębie centralnej części rogówki, można ją usunąć chirurgicznie).

Ponadto koty syjamskie mogą mieć predyspozycje do takich schorzeń jak:

- odontoklastyczne nadżerki zębów – czyli stopniowa resorpcja tkanek twardych zębów – zębiny i szkliwa; kot może odczuwać ból podczas jedzenia, więc do objawów należy spadek apetytu, a ponadto ślinienie się, zdarza się też krwawienie. Lekarz weterynarii uzupełnia ubytki zębów, ale choroba może nawracać. Mocno zniszczone zęby są usuwane;
- gruczolak jelita cienkiego – nowotwór złośliwy o początkowo niespecyficznych objawach, takich jak spadek apetytu, chudnięcie, czasem wymioty,
- chłoniak śródpiersiowy – do jego objawów należą brak apetytu, spadek masy ciała, odwodnienie, duszności; na chłoniaka najczęściej chorują koty cierpiące na białaczkę kocią;
- rozszczep podniebienia – schorzenie genetyczne polegające na szczelinowatym połączeniu jamy ustnej i nosowej; czasem towarzyszy mu też rozszczep warg; kocięta obciążone tą wadą mają problem z pobieraniem pokarmu od matki, może to doprowadzić do zachłystowego zapalenia płuc; wadę koryguje się chirurgicznie;
- przepuklina pępkowa;
- młodzieńcze zapalenie dziąseł – może występować u kotów, które zakończyły właśnie wymianę zębów mlecznych na stałe; chore dziąsła są opuchnięte, przerośnięte, mogą krwawić; lekarz może zalecić leczenie zachowawcze lub zdecydować się na zabieg chirurgiczny;
- złuszczenie głowy kości udowej – choroba genetyczna, która może ujawnić się u młodych kotów (w wieku między 4,5 a 24 mies.), objawia się pogrubieniem chrząstki nasadowej kości udowej; choroba jest rozpoznawana na podstawie zdjęcia RTG i leczona jest chirurgicznie;
- nieprawidłowy zgryz.

Kot syjamski – koty syjamskie i orientalne, IV kat., grupa D wg FIFe, kod EMS: SIA

Pochodzenie: Tajlandia (dawny Syjam)

Charakter: towarzyski, inteligentny, bardzo przywiązany, żywiołowy, ciekawski, niezależny (ma „swoje zdanie”), gadatliwy, uwielbia zabawę

Wielkość: kot średniej wielkości

Waga: kotka 2,5–3,5 kg, kocur 3,5–4,5 kg

Długość życia: 15–20 lat

Wygląd ogólny: kot smukły, ale dobrze umięśniony, elegancki, zgrabny, o płynnej linii ciała

Głowa: średniej wielkości, proporcjonalna do reszty ciała, w kształcie klina zaczynającego się od nosa i rozszerzającego się w kierunku uszu; czaszka lekko wypukła

Uszy: duże, ostro zakończone, szerokie u nasady, nisko osadzone (przedłużają linię klina)

Nos: długi, prosty, bez zagłębienia u nasady

Oczy: średniej wielkości, o migdałowatym kształcie, lekko skośne, zawsze niebieskie

Tułów: wydłużony, zgrabny, umięśniony

Nogi: długie, smukłe, tylne nieco dłuższe od przednich, proporcjonalne do reszty ciała; stopy małe, owalne

Ogon: bardzo długi, cienki (także u nasady), prosty, ostro zakończony

Szata: bardzo krótka, gładka, lśniąca, jedwabista i miła w dotyku, przylegająca do ciała; brak podszerstka

Umaszczenie: colorpoint, czyli wybarwione są pyszczek, uszy, kończyny oraz ogon; futro w innych rejonach ciała jest jasne, kontrastujące; uznawana jest także odmiana biała (foreign white) – posiadająca gen odpowiedzialny za umaszczenie point, ale oznaki nie ujawniły się w fenotypie

Odmiany barwne kotów syjamskich:

Seal point – klasyczny syjam z ciemnobrązowymi znaczeniami,

Blue point – znaczenia niebieskie,

Chocolate point – znaczenia czekoladowe,

Lilac point – znaczenia liliowe,

Red point – znaczenia rude,

Cream point – znaczenia kremowe,

Cinnamon point – znaczenia cynamonowe,

Fawn point – znaczenia płowe,

Tortie point – znaczenia szylkretowe (w różnych wariantach szylkretu: czarne, niebiesko-kremowe, lila szylkretowe, czekoladowe szylkretowe, cynamonowe szylkretowe, płowe szylkretowe),

Tabby point – znaczenia pręgowane,

Foreign white – koty całkowicie białe.

W 2016 r. organizacja felinologiczna FIFe zrewidowała standard kota syjamskiego, klasyfikując jako syjamy koty zwane dawniej seszelskimi – czyli zwierzęta w typie syjama, ale posiadające zarówno znaczenia point, jak i łaty.

